

Số: /BC-HĐND

Đức Phổ, ngày tháng 3 năm 2024

BÁO CÁO

Tổng kết thi hành Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2019)

Thực hiện Công văn số 51/HĐND-VP ngày 18 tháng 3 năm 2024 của Thường trực HĐND tỉnh Quảng Ngãi về việc báo cáo tổng kết thi hành Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2019); Thường trực HĐND thị xã Đức Phổ báo cáo như sau:

A. KHÁI QUÁT ĐẶC ĐIỂM TÌNH HÌNH VÀ CÔNG TÁC TRIỂN KHAI THI HÀNH LUẬT

I. ĐẶC ĐIỂM TÌNH HÌNH

Thị xã Đức Phổ nằm ở phía Nam của tỉnh Quảng Ngãi; có 15 đơn vị hành chính cấp xã (gồm 08 phường và 07 xã), dân số với khoảng hơn 150.000 người.

Thực hiện Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015, nhất là sau thành công cuộc bầu cử Đại biểu Quốc hội khóa XV và đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2021-2026, kỳ họp thứ nhất của HĐND thị xã và cấp xã đến nay, chính quyền các cấp trên địa bàn thị xã cơ bản được kiện toàn, đảm bảo số lượng, chất lượng, cơ cấu tổ chức của HĐND các cấp được bố trí theo quy định. Bộ máy chính quyền địa phương được tổ chức hoạt động đúng theo quy định của Luật Tổ chức chính quyền địa phương và các văn bản hướng dẫn.

Tốc độ tăng trưởng giá trị sản xuất bình quân bình quân 03 năm (2021-2023) đạt 7,22%; trong đó: Nông - lâm - ngư nghiệp tăng bình quân 0,35%/năm; công nghiệp - xây dựng tăng bình quân 10,57%/năm; thương mại - dịch vụ tăng bình quân 5,64%/năm.

Cơ cấu kinh tế chuyên dịch tích cực theo hướng tăng tỷ trọng ngành công nghiệp - xây dựng, thương mại - dịch vụ, giảm dần tỷ trọng ngành nông nghiệp. Đến cuối năm 2023: Công nghiệp - xây dựng chiếm 49,56%, thương mại - dịch vụ chiếm 38,58%, nông - lâm - thủy sản chiếm 11,86% (Chỉ tiêu Nghị quyết, đến năm 2025: Công nghiệp - xây dựng 45%, thương mại - dịch vụ 45%, nông - lâm - thủy sản 10%). Giai đoạn 2021-2023: khu vực thương mại - dịch vụ có mức tăng trưởng thấp từ 38,2% năm 2021 lên 38,58% năm 2023, nguyên nhân là do ảnh hưởng lớn của dịch bệnh Covid-19 nên khu vực này có nhiều biến động, dần phục hồi nhưng chưa có sự chuyển biến nhiều; trong khi đó khu vực công nghiệp - xây dựng có mức tăng khá từ 47,4% năm 2021 lên 49,56% năm 2023; khu vực

nông - lâm - ngư nghiệp giảm từ 14,4 % cuối năm 2021 xuống 11,86% năm 2023. Năm 2023, giá trị sản xuất bình quân đầu người đạt 259 triệu đồng.

II. CÔNG TÁC TRIỂN KHAI

1. Công tác phổ biến, triển khai thi hành Luật

Sau khi tiếp thu Luật Tổ chức chính quyền địa phương, Thường trực HĐND thị xã đã phối hợp với UBND thị xã tổ chức Hội nghị triển khai, quán triệt đến các cơ quan, ban, ngành và UBND, HĐND, UBMTTQVN các xã, phường. Nhìn chung, công tác triển khai Luật Tổ chức chính quyền địa phương trên địa bàn thị xã được các cơ quan, đơn vị và HĐND các xã, phường thực hiện tốt; hầu hết cán bộ chủ chốt đều nắm vững và triển khai thực hiện có hiệu quả tại địa phương và cơ quan, đơn vị.

2. Công tác ban hành các văn bản pháp luật thi hành Luật

Thực hiện Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2019) và các văn bản thi hành Luật, từ năm 2015 đến nay, HĐND thị xã đã ban hành 321 nghị quyết để triển khai các nội dung của Luật. Các văn bản ban hành đúng thẩm quyền, phù hợp với tình hình thực tế của địa phương. Quá trình tổ chức thực hiện đã góp phần thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ chính trị của địa phương.

B. ĐÁNH GIÁ VIỆC THỰC HIỆN CÁC QUY ĐỊNH CỦA LUẬT

I. VỀ NHỮNG QUY ĐỊNH CHUNG

1. Tổ chức đơn vị hành chính (ĐVHC) và phân loại ĐVHC

Các quy định của Luật về tổ chức đơn vị hành chính và phân loại đơn vị hành chính được thực hiện nghiêm túc ở địa phương. Đã thực hiện nghiêm việc rà soát, báo cáo cấp có thẩm quyền các nội dung về đơn vị hành chính, trên cơ sở đó phục vụ tốt để cấp có thẩm quyền quyết định trong việc phân loại đơn vị hành chính. Các quy định của Luật là phù hợp với yêu cầu và thực tiễn hiện nay.

2. Các quy định chung về nguyên tắc tổ chức và hoạt động của chính quyền địa phương; về Hội đồng nhân dân (HĐND) và tiêu chuẩn của đại biểu HĐND

Các quy định của Luật về chính quyền địa phương ở các đơn vị hành chính là phù hợp với thực tiễn hiện nay. Các quy định về nguyên tắc và tổ chức hoạt động của chính quyền địa phương đảm bảo tính pháp lý rõ ràng, dễ hiểu, dễ thực hiện, phù hợp với thực tiễn của địa phương.

Các quy định về HĐND và đại biểu HĐND phù hợp với thực tiễn của địa phương và được thực hiện nghiêm túc đảm bảo quy định của Luật.

3. Phân định thẩm quyền của chính quyền địa phương, phân quyền, phân cấp cho chính quyền địa phương và ủy quyền cho cơ quan hành chính nhà nước ở địa phương.

Các quy định của Luật về phân định thẩm quyền của chính quyền địa phương cơ bản phù hợp, được tổ chức thực hiện nghiêm túc, kịp thời, góp phần giúp chính quyền địa phương thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ.

Tuy nhiên, một số nhiệm vụ, quyền hạn của HĐND cấp tỉnh, cấp huyện, cấp xã chưa được quy định rõ. Việc sử dụng thuật ngữ “biện pháp” mang tính chất định tính, khó xác định, nhiều cách hiểu khác nhau dẫn đến không thống nhất trong quá trình thực hiện. Ngoài ra, còn nhiều nhiệm vụ cả cấp tỉnh, cấp huyện, cấp xã cùng thực hiện nhưng chưa rõ thẩm quyền và trách nhiệm của từng cấp, như: Quyết định biện pháp thực hiện nhiệm vụ về quốc phòng, an ninh; biện pháp đảm bảo trật tự, an toàn xã hội, đấu tranh phòng, chống tội phạm và các hành vi vi phạm pháp luật khác;....

4. Mối quan hệ công tác giữa chính quyền địa phương với Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội ở địa phương

Các quy định của Luật Tổ chức chính quyền địa phương về mối quan hệ công tác giữa chính quyền địa phương với Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội ở địa phương được thực hiện nghiêm túc thông qua việc thực hiện Quy chế phối hợp giữa HĐND - UBND - UBMTTQVN cùng cấp. UBMTTQVN các cấp đã làm tốt công tác xây dựng chính quyền; tuyên truyền, vận động Nhân dân thực hiện chính sách, pháp luật của Nhà nước, giám sát, phản biện xã hội đối với hoạt động của chính quyền địa phương.

Chủ tịch UBMTTQVN và người đứng đầu các tổ chức chính trị - xã hội ở địa phương tham dự đầy đủ các kỳ họp HĐND, phiên họp của UBND cùng cấp khi bàn về các vấn đề liên quan.

HĐND, UBND thực hiện chế độ thông báo tình hình của địa phương cho UBMTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội cùng cấp. Đồng thời lắng nghe, giải quyết và trả lời các kiến nghị của UBMTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội cùng cấp về xây dựng chính quyền và phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương.

II. VỀ TỔ CHỨC VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA HĐND CÁC CẤP

1. Cơ cấu tổ chức của HĐND, Thường trực HĐND, các Ban của HĐND các cấp trên địa bàn thị xã (có các Phụ lục kèm theo).

2. Nhiệm vụ, quyền hạn của HĐND, Thường trực HĐND, các Ban của HĐND các cấp và Tổ đại biểu HĐND thị xã

a) Công tác chuẩn bị và tổ chức kỳ họp

- *Việc tổ chức các kỳ họp:* Trong nhiệm kỳ 2021-2026, HĐND thị xã đã tổ chức 17 kỳ họp (6 kỳ họp thường lệ; 11 kỳ họp chuyên đề); HĐND các xã, phường (gọi tắt là HĐND cấp xã) tổ chức 144 kỳ họp (90 kỳ họp thường lệ; 54 kỳ họp chuyên đề).

Trước các kỳ họp, Thường trực HĐND các cấp đã tổ chức Hội nghị liên tịch với UBND, UBMTTQVN cùng cấp và các ngành liên quan để thống nhất thời gian, nội dung chương trình các kỳ họp; phân công các Ban HĐND thẩm tra các báo cáo, tờ trình, đề án, dự thảo nghị quyết,... trình kỳ họp. Thường trực HĐND thường xuyên kiểm tra, đôn đốc các cơ quan, đơn vị chuẩn bị các nội dung trình kỳ họp, đảm bảo tiến độ, chất lượng. Trong điều hành kỳ họp, Chủ tọa điều hành đảm bảo nguyên tắc tập trung dân chủ, linh hoạt, khoa học, phát huy trí tuệ tập thể và ý thức trách nhiệm của đại biểu; đổi mới cách thức điều hành theo hướng giảm thời gian đọc các báo cáo, tăng thời gian thảo luận, chất vấn, giải trình tại kỳ họp.

- *Hoạt động tiếp xúc cử tri*: Hoạt động tiếp xúc cử tri trên địa bàn thị xã Đức Phổ ngày càng được đổi mới, đi vào nề nếp, thực hiện nghiêm túc, có trách nhiệm; mối quan hệ giữa đại biểu dân cử và cử tri được củng cố, gắn bó chặt chẽ. Đại biểu dân cử ngày càng tăng cường hơn vai trò, trách nhiệm của mình trước cử tri và Nhân dân.

Cử tri và Nhân dân trên địa bàn thị xã có ý thức cao hơn trong việc tham gia các buổi tiếp xúc cử tri, đề đạt tâm tư, nguyện vọng chính đáng của mình với các cấp ủy Đảng, chính quyền và tham gia đóng góp ý kiến xây dựng nhằm phát triển kinh tế, xã hội, an ninh, quốc phòng ở địa phương.

- *Vai trò của Thường trực, các Ban HĐND trong việc tham gia xây dựng các báo cáo, tờ trình, dự thảo nghị quyết trình kỳ họp*

Thường trực, các Ban HĐND đã phát huy tốt trách nhiệm của mình trong việc tham gia xây dựng các báo cáo, tờ trình, dự thảo nghị quyết trình kỳ họp. Các nghị quyết được ban hành cơ bản đúng quy trình, thủ tục, thẩm quyền theo quy định. Một số nghị quyết đi vào thực tiễn đã mang lại hiệu quả cao trong việc phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

- *Về hoạt động thẩm tra của các Ban HĐND*: Các Ban HĐND các cấp đã chủ động nghiên cứu các quy định của pháp luật, phối hợp với các cơ quan liên quan từ khâu soạn thảo dự thảo nghị quyết và tổ chức thẩm tra các báo cáo, tờ trình, dự thảo nghị quyết trình kỳ họp theo đúng sự phân công của Thường trực HĐND đảm bảo nghiêm túc, đúng quy định của pháp luật. Báo cáo thẩm tra đã bám sát thực tế, đánh giá được kết quả thực hiện, chỉ ra những hạn chế, nêu được quan điểm của Ban và có nhiều kiến nghị phù hợp để các cơ quan, đơn vị có giải pháp khắc phục. Từ đó cung cấp nhiều thông tin cần thiết để HĐND thực hiện tốt chức năng quyết định tại kỳ họp.

- *Vai trò, chất lượng hoạt động của Tổ đại biểu, đại biểu HĐND tại các kỳ họp*: Vai trò, chất lượng hoạt động của Tổ đại biểu, đại biểu HĐND tại các kỳ họp ngày càng được nâng lên. Các Tổ đại biểu HĐND (đối với thị xã) trước các kỳ họp đều tổ chức họp tổ để tham gia thảo luận nội dung các báo cáo, tờ trình, dự thảo nghị quyết trình kỳ họp. Nhiều đại biểu đã dành thời gian nghiên cứu tài liệu, tìm hiểu các vấn đề liên quan và tham gia ý kiến tại kỳ họp. Một số đại biểu

đã phát huy tinh thần trách nhiệm trước cử tri và Nhân dân, lựa chọn vấn đề trọng tâm, bức xúc để chất vấn hoặc đề nghị UBND và các ngành giải trình tại kỳ họp.

- *Về công tác thông tin, tuyên truyền trước, trong và sau các kỳ họp*: Tăng cường tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng về hoạt động tiếp xúc cử tri, chương trình các kỳ họp; đăng tải kịp thời tài liệu kỳ họp, các nghị quyết của kỳ họp lên Trang thông tin điện tử của thị xã và các xã.

b) Quyết định các vấn đề quan trọng của địa phương

- *Việc thực hiện quy trình, thủ tục, thẩm quyền ban hành nghị quyết của HĐND*: Việc xây dựng, ban hành các nghị quyết đều được HĐND thị xã và HĐND cấp xã thực hiện cơ bản đúng quy trình, thủ tục.

- *Số lượng các nghị quyết đã được ban hành*

+ HĐND thị xã: Từ đầu nhiệm kỳ 2021-2026, đã ban hành 210 nghị quyết.

+ HĐND cấp xã: Từ đầu nhiệm kỳ 2021-2026, đã ban hành 758 nghị quyết.

Về cơ bản, các nghị quyết được HĐND các cấp ban hành đã kịp thời cụ thể hóa đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, phù hợp với thực tiễn, có tác động đến các mặt của đời sống xã hội, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo quốc phòng, an ninh của địa phương.

- *Vai trò của Thường trực HĐND trong việc tổ chức triển khai thực hiện nghị quyết*: Thường trực và các Ban của HĐND được mời tham dự các phiên họp thường kỳ của UBND, các hội nghị, sơ kết, tổng kết các ngành. Qua đó gắn với việc kiểm tra, đôn đốc, giám sát việc thực hiện các nghị quyết đã được ban hành, đảm bảo nghị quyết được đưa vào thực tiễn cuộc sống.

c) Thực hiện chức năng giám sát của HĐND, Thường trực HĐND, các Ban HĐND, Tổ đại biểu HĐND và đại biểu HĐND

*** Giám sát tại các kỳ họp**

- *Xem xét báo cáo của các cơ quan, đơn vị trình tại kỳ họp*: Hoạt động giám sát tại kỳ họp được HĐND các cấp trên địa bàn thị xã thực hiện đúng quy định. Trước các kỳ họp, tài liệu được gửi đến các đại biểu để nghiên cứu thảo luận và phân công các Ban thẩm tra trước khi trình kỳ họp. Tại kỳ họp, HĐND đã dành thời gian thỏa đáng để đại biểu thảo luận, cho ý kiến đối với các nội dung trình. Ý kiến tham gia của đại biểu được các cơ quan tiếp thu, giải trình làm rõ.

- *Chất vấn và trả lời chất vấn*: Trong nhiệm kỳ 2021-2026, HĐND thị xã đã tổ chức 03 phiên chất vấn và trả lời chất vấn tại các kỳ họp thường lệ, tập trung vào các lĩnh vực quy hoạch, quản lý trật tự đô thị, tài chính, quản lý tài sản công, giáo dục,... Dưới sự điều hành linh hoạt, gợi mở của Chủ tọa kỳ họp, hoạt động chất vấn và trả lời chất vấn diễn ra sôi nổi, đi đúng vào trọng tâm vấn đề, được cử tri đồng tình, thống nhất cao.

- *Lấy phiếu tín nhiệm đối với những người giữ chức vụ do HĐND bầu:* Hoạt động thực hiện lấy phiếu tín nhiệm đối với những người giữ chức vụ do HĐND thị xã bầu nhiệm kỳ 2021-2026 (tại kỳ họp thường lệ cuối năm 2023) được Thường trực HĐND thị xã triển khai đúng quy định. Việc lấy phiếu tín nhiệm diễn ra dân chủ, công khai, minh bạch, khách quan, đảm bảo quyền và đề cao trách nhiệm của đại biểu HĐND.

Tổng số người được lấy phiếu tín nhiệm: 13 người. Kết quả có 11 người trên 50% có số phiếu “tín nhiệm cao”; 02 người có từ 50% trở lên số phiếu “tín nhiệm”; không có trường hợp nào có trên 50% số phiếu “tín nhiệm thấp”.

Nhiệm kỳ 2021-2026, HĐND cấp xã không tổ chức lấy phiếu tín nhiệm đối với những người giữ chức vụ do HĐND cấp xã bầu.

* **Giám sát giữa hai kỳ họp HĐND:** Từ đầu nhiệm kỳ 2021-2026, HĐND thị xã đã tổ chức 16 cuộc giám sát và 6 cuộc khảo sát chuyên đề; HĐND các xã tổ chức 152 cuộc giám sát và khảo sát chuyên đề.

Nội dung giám sát tập trung vào các lĩnh vực phát triển kinh tế - xã hội, đời sống Nhân dân, công tác quản lý đất đai, đầu tư xây dựng cơ bản,... Thông qua hoạt động giám sát, các Đoàn giám sát đã phát hiện những vấn đề bất cập trong quá trình tổ chức thực hiện, chỉ ra những nguyên nhân và kiến nghị phù hợp để các cơ quan liên quan khắc phục; đồng thời theo dõi việc chỉ đạo thực hiện các kiến nghị sau giám sát.

IV. CÁC QUY ĐỊNH VỀ THÀNH LẬP, GIẢI THỂ, NHẬP, CHIA, ĐIỀU CHỈNH ĐỊA GIỚI ĐVHC

Các quy định của Luật Tổ chức chính quyền địa phương và các văn bản quy phạm pháp luật hướng dẫn thi hành Luật về nguyên tắc, trình tự, thủ tục thành lập, giải thể, nhập, chia, điều chỉnh địa giới đơn vị hành chính phù hợp với thực tiễn, được tổ chức thực hiện nghiêm túc, đúng quy định.

C. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

1. Về tổ chức, hoạt động của chính quyền địa phương, HĐND, UBND: Luật Tổ chức chính quyền địa phương không quy định thành lập Tổ đại biểu Hội đồng nhân dân ở cấp xã nên khó khăn cho hoạt động ở cơ sở. Vì vậy, Quốc hội cần xem xét, bổ sung quy định thành lập Tổ đại biểu Hội đồng nhân dân ở cấp xã.

2. Đề nghị có văn bản hướng dẫn cụ thể về chế độ kiêm nhiệm đối với chức danh lãnh đạo các Ban HĐND cấp huyện và cấp xã; cũng như chế độ phụ cấp cho Ủy viên các Ban HĐND cấp xã.

3. Quy định rõ ràng các nhiệm vụ, quyền hạn, quy trình giám sát của HĐND và các cơ quan của HĐND, đại biểu HĐND, đặc biệt là chế tài xử lý kết quả thực hiện các kiến nghị của các chủ thể giám sát đối với cá nhân, tổ chức, cơ quan, đơn vị chịu sự giám sát.

4. Tiếp tục hoàn thiện thể chế về phân quyền, phân cấp giữa các cấp chính quyền từ Trung ương đến từng cấp chính quyền địa phương theo hướng đề cao vai trò tự chủ, tự chịu trách nhiệm, phát huy chủ động, sáng tạo, hiệu quả trong hoạt động quản lý của từng cấp chính quyền địa phương.

5. Cần xác định rõ vị trí, tính chất pháp lý của HĐND và UBND theo hướng quy định rõ về quyền tự chủ của HĐND trong việc quyết định các vấn đề quan trọng của địa phương.

Trên đây là báo cáo tổng kết thi hành Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2019). Thường trực HĐND thị xã Đức Phổ kính báo cáo Thường trực HĐND tỉnh theo dõi, tổng hợp./.

Nơi nhận:

- TT HĐND tỉnh;
- VP Đoàn ĐBQH và HĐND tỉnh;
- Thường trực Thị ủy;
- Thường trực HĐND thị xã;
- Các Ban của HĐND thị xã;
- TT HĐND các xã, phường;
- Văn phòng HĐND&UBND thị xã;
- Lưu: VT.

**TM. THƯỜNG TRỰC HĐND
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Nguyễn Văn Công